

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 24S/1/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6013200003
Dátum vydania rozhodnutia: 08. 11. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Alena Antalová
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2013:6013200003.1

Rozhodnutie

Krajský súd v Banskej Bystrici v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Aleny Antalovej a členov senátu JUDr. Jany Novotnej a JUDr. Milana Segeča v právnej veci žalobcu: R.. R. U., E. so sídlom Y. X, XXX XX U. V. proti žalovanému: Centrum právnej pomoci Bratislava, Nám. slobody 12, 810 05 Bratislava 15 o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného sp. zn. 1959/12 zo dňa 08.08.2012 takto

rozhodol:

Žalobu z a m i e t a.

Žalobcovi náhradu trov konania n e p r i z n á v a.

odôvodnenie:

Žalobou podanou dňa 11.10.2012 na Krajskom súde v Bratislave sa žalobca domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovaného sp. zn. 1959/12, ev. č. 2589/12 zo dňa 08.08.2012 (ďalej „napadnuté rozhodnutie žalovaného“), ktorým bolo potvrdené rozhodnutie Centra právnej pomoci Bratislava sp. zn. 1959/12, ev. č. 2062/12 zo dňa 27.06.2012 (ďalej „prvostupňové rozhodnutie“). Predmetným prvostupňovým rozhodnutím boli žalobcovi priznané trovy právneho zastúpenia účastníka konania X. R. v konaní pred súdom v právnej veci o dovolanie zastupovaného proti Rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici č.k. 12Co/127/2009-253 zo dňa 18.06.2009 vo výške 255,16 Eur s poukazom na § 149 ods. 2 O.s.p. v spojení s § 30 ods. 1 O.s.p., § 15 ods. 2 zák. č. 327/2005 Z.z. o poskytovaní právnej pomoci osobám v materiálnej núdzi a o zmene a doplnení zák. č. 586/2003 Z.z. o advokácii a o zmene a doplnení zák. č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (Živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov v znení zák. č. 8/2005 Z.z. (ďalej len „zák. č. 327/2005 Z.z.“) a § 14a ods. 2 písm. b/, § 14a ods. 3, § 16 ods. 3 a § 18 ods. 3 vyhlášky č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhl. č. 655/2004 Z.z.“).

Žalobca v žalobe uviedol, že na základe žiadosti X. R. o ustanovenie zástupcu z radov advokátov bol žalobca Uznesením Okresného súdu Lučenec č.k. 9C/23/2008 zo dňa 30.12.2009 ustanovený za jeho zástupcu v dovolacom konaní. Žalobca prevzal zastupovanie a dňa 25.01.2010 vypracoval dovolanie vo veci samej na Najvyšší súd SR proti Rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici č.k. 12Co/127/2009 z 18.06.2009 v spojení s Rozsudkom Okresného súdu Lučenec č.k. 9C/23/2008 zo dňa 27.02.2009. Najvyšší súd SR predmetné dovolanie Uznesením č.k. 3Cdo/110/2010 z 25.11.2010 odmietol. Žalobca následne ako ustanovený zástupca uplatnil a vyčísлил trovy konania na Okresnom súde v Lučenci, ktorým bol ustanovený za právneho zástupcu navrhovateľa vo výške 165.448,79 Eur s poukazom na § 10 ods. 1 vyhl. č. 655/2004 Z.z. vychádzajúc z výšky peňažného plnenia, ktorého sa právna služba týkala a bola určená pri začatí poskytovania právnej služby. Okresný súd Lučenec Uznesením č.k. 9C/23/2008-370 z 30.06.2011 priznal žalobcovi odmenu vo výške 189,23 Eur s poukazom na § 140 ods. 2 O.s.p.. Na základe podaného odvolania Krajský súd v Banskej Bystrici predmetné uznesenie okresného súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie s tým, že žalobca poskytol právne služby po 01.01.2010, a preto sa má postupovať podľa osobitného predpisu. Okresný súd v Lučenci Uznesením č.k. 9C/23/2008 z 29.12.2011 žalobcov návrh na priznanie odmeny zamietol. Proti predmetnému rozhodnutiu žalobca

podal odvolanie, na základe ktorého Krajský súd v Banskej Bystrici Uznesením č.k. 17Co/34/2012 zo dňa 25.04.2012 uznesenie Okresného súdu v Lučenci zrušil, konanie zastavil a vec postúpil Centru právnej pomoci v Bratislave. Centrum ako prvostupňový správny orgán žalobcovi priznalo trovy právneho zastúpenia vo výške 255,16 Eur rozhodnutím sp. zn. 1959/12, ev. č. 2062/12 zo dňa 27.06.2012. Proti predmetnému rozhodnutiu podal žalobca odvolanie, o ktorom rozhodol žalovaný ako odvolací orgán tak, že odvolanie zamietol a prvostupňové rozhodnutie potvrdil. Žalobca v žalobe navrhol, aby súd zrušil napadnuté rozhodnutie žalovaného a vrátil mu vec na ďalšie konanie, pretože rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Podľa žalobcu dôležitá pre posúdenie veci je skutočnosť, že uznesenie Okresného súdu Lučenec, ktorým bol žalobca ustanovený za právneho zástupcu, bolo vydané 30.12.2009, novela O.s.p. (§ 149 ods. 2) začala platiť a bola účinná od 01.01.2010, a preto mal o jeho odmene rozhodovať Okresný súd v Lučenci a nie Centrum právnej pomoci Bratislava. Výklad krajského súdu, podľa ktorého aj keď bol žalobca ustanovený za právneho zástupcu v zmysle § 30 ods. 1 O.s.p. do 31.12.2009, ale vec bola ukončená po 01.01.2010, žalobcovi ako advokátovi nepatrí tarifná odmena, ale len paušálna odmena z centra právnej pomoci, ktorá je nižšia, považuje žalobca za nelogický. Zákonodarca podľa žalobcu nemôže zmeniť podmienky v priebehu konania, ktoré by boli v neprospech účastníka konania, jedná sa o určitú retroaktivitu, ktorá negatívne zasahuje do výšky odmeny za poskytnutie právnej pomoci. Podľa žalobcu je preto paradoxné, ak žalobcovi, ktorý zastupoval X. R. na základe ustanovenia zo strany súdu, má platiť centrum právnej pomoci, ktoré ho zastupovaním nepoverilo. Žalobca poukázal na ust.

§ 14a ods. 2 písm. d/ vyhl. č. 655/2004 Z.z., v zmysle ktorého paušálna odmena advokáta za zastupovanie osoby v materiálnej núdzi vyplatená centru právnej pomoci je 200,- Eur, pričom podľa prechodných ustanovení cit. zákona, vzťahy, ktoré vznikli pred účinnosťou noviel patrí odmena podľa doterajších predpisov. Za základnú otázku žalobca považuje to, či o odmene advokáta, ktorý bol ustanovený súdom pred 01.01.2010 má rozhodnúť súd, ktorý ho ustanovil, alebo centrum právnej pomoci, od ktorej otázky sa odvíja výška odmeny za zastupovanie, t.j. či sa má odmena určiť podľa tarify určenej vyhláškou podľa § 9 a § 10 vyhl. č. 655/2004 Z.z., alebo tarify určenej centrom právnej pomoci v zmysle § 14a cit. vyhlášky. Žalobca zastupoval účastníka v konaní o náhradu škody, tento si napriek poučeniu vyčíslił náhradu škody vo výške 1 miliardy Sk a žalobca bol preto povinný uplatňovať nárok tak, ako to žiadal jeho klient a to s poukazom na § 18 ods. 1 Zákona o advokácii. Žalobca poukázal na Nález Ústavného súdu č. II.ÚS 519/2010 zo dňa 17.03.2011 vo veci jeho ústavnej sťažnosti, v ktorom súd konštatoval, že došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR, ako aj jeho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru. Žalobca poukázal na to, že E. R. sám podal dovolanie na najvyšší súd, bolo mu priznané oslobodenie od súdneho poplatku, pričom navrhovateľa žalobca zastupoval aj v prvostupňovom konaní pred Okresným súdom v Lučenci, následne na Krajskom súde v Banskej Bystrici, pričom nebolo rozhodnuté o jeho nároku za takéto právne zastupovanie. Žalobca poukázal na to, že okresný súd umožnil E. R. uplatniť jeho nároky v dovolacom konaní, kde je povinné zastúpenie, súd mu priznal nárok na bezplatné zastúpenie a oslobodenie od platenia súdnych poplatkov. Ak tieto skutočnosti boli súdu známe a napriek tomu postupoval vyššie uvedeným spôsobom, žalobca bol ukrátený na svojich nárokoch na odmenu, ktorá by mu mala patriť, a preto sa domáhal zrušenia napadnutého rozhodnutia žalovaného.

Krajský súd v Bratislave Uznesením č.k. 6S/34/2012-24 z 22.10.2012 postúpil vec Krajskému súdu v Banskej Bystrici s poukazom na § 250d ods. 2 O.s.p. z dôvodu miestnej nepríslušnosti, pretože sa jedná o preskúmanie rozhodnutia žalovaného, ktorý je orgánom s pôsobnosťou pre celé územie SR.

Žalovaný v písomnom vyjadrení k žalobe zo dňa 28.01.2013 namietol miestnu nepríslušnosť Krajského súdu v Banskej Bystrici na konanie vo veci a to s poukazom na právny názor Najvyššieho súdu SR vyslovený v rozhodnutí č. Sžnč/8/2011 zo dňa 14.12.2011, podľa ktorého centrum právnej pomoci nie je orgánom s pôsobnosťou pre celé územie SR, a preto podľa § 246 ods. 1 a § 246a ods. 1 O.s.p. je na konanie miestne príslušný Krajský súd v Bratislave. K žalobným dôvodom uviedol, že žalobca bol ustanovený za právneho zástupcu účastníkovi konania v konaní o dovolaní proti Rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici č.k. 12Co/127/2009 z 18.06.2009 z 18.06.2009 Uznesením Okresného súdu v Lučenci zo dňa 30.12.2009, ktoré nadobudlo právoplatnosť 29.01.2010. Žalobca bol teda právoplatne ustanovený za právneho zástupcu až dňom 29.01.2010 a vtedy mu vznikla povinnosť zastupovať účastníka konania. Procesná úprava platná a účinná od 01.01.2010 by sa však na žalobcu vzťahovala aj v prípade, ak by bol právoplatne ustanovený za právneho zástupcu pred 01.01.2010. Žalovaný

vychádzal z toho, že právna úprava platná a účinná do 31.12.2009 dôsledne rozlišovala prípady ustanovenia advokáta súdom a určenie advokáta centrom. Podľa tejto právnej úpravy existovala tzv. dvojkoľajnosť aj v procese priznávania trov právneho zastúpenia. Ak bol advokát za právneho zástupcu účastníka konania ustanovený rozhodnutím súdu a súd o odmene advokáta rozhodoval do 31.12.2009, súd pri stanovení výšky odmeny advokáta postupoval podľa § 149 ods. 2 O.s.p. v znení účinnom do 31.12.2009. Výška odmeny sa podľa tohto ustanovenia určovala podľa ustanovení osobitného predpisu (v poznámke 15 je potom uvedený odkaz na vyhlášku Ministerstva spravodlivosti SR č. 655/2004 Z.z., t.j. na celú vyhlášku, bez odkazu na konkrétnu časť, podľa ktorej bol súd oprávnený a povinný rozhodovať). Zákonom č. 495/2009 Z.z., ktorým sa menil a dopĺňal zák. č. 99/1963 Zb. O.s.p. došlo o.i. k novelizácii ust. § 149 ods. 2 O.s.p., t.j. ustanovenia, podľa ktorého súd pred účinnosťou tohto zákona postupoval pri odmeňovaní súdom ustanovených advokátov. Podľa § 149 ods. 2 v znení zák. č. 495/2009 Z.z., ak bol účastníkovi súdom ustanovený zástupca, alebo ak ide o zastupovanie na základe rozhodnutia centra právnej pomoci, pri náhrade trov konania sa postupuje podľa osobitného predpisu (v poznámke 15 je potom uvedený odkaz na § 15 zák. č. 327/2005 Z.z. a § 14a a nasl. vyhlášky č.655/2004 Z.z.). Zákonodarca touto úpravou v zásade vylúčil dvojkoľajnosť mechanizmu odmeňovania advokátov z prostriedkov štátu, či už ustanovených súdom podľa § 30 O.s.p. alebo určených centrom podľa zák. č. 327/2005 Z.z.. O odmene takýchto advokátov má v zásade rozhodovať centrum a to postupom podľa § 15 zák. č. 327/2005 Z.z. s odkazom na § 14a a nasl. vyhlášky č.655/2004 Z.z.. Novelizáciou teda nedošlo len k zmene orgánu, ktorý je oprávnený a povinný rozhodovať o uplatnených nárokoch na trovy právneho zastúpenia ustanovených alebo určených advokátov, ale aj mechanizmu rozhodovania o uplatnených nárokoch (určovanie výšky odmeny podľa § 14a a nasl. vyhlášky a vyplácania priznaných trov právneho zastúpenia). Nejedná sa o ustanovenie, ktoré by upravovalo postup centra, ale o ustanovenie, ktoré centru dáva, resp. súdu odoberá právomoc rozhodovať o trovách právneho zastúpenia ustanovených a určených advokátov hradených štátom. Vzhľadom na absenciu intertemporálnych ustanovení v procesnej právnej úprave upravujúcej postup pri rozhodovaní o náhrade trov právneho zastúpenia hradených z prostriedkov štátu v znení účinnom od 01.01.2010, ktoré by určovali režim odmeňovania súdom ustanovených advokátov pred 01.01.2010, je nutné vychádzať zo základných zásad procesného práva a to, že sa aplikuje procesnoprávna norma platná a účinná v čase rozhodovania. Uvedené procesné normy týkajúce sa rozhodovania o náhrade trov právneho zastúpenia preto platia rovnako pre advokátov ustanovených pred 01.01.2010, alebo po tomto dátume. V tejto súvislosti poukázal žalovaný na rozhodovaciu prax všeobecných súdov (Krajský súd v Žiline, Prešove, Okresný Poprad, Krajský súd v Banskej Bystrici, Krajský súd v Košiciach). Podľa názoru žalovaného vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti súdy stratili právomoc rozhodovať o náhrade trov právneho zastúpenia hradených z prostriedkov štátu dňom nadobudnutia účinnosti zák. č. 495/2009 Z.z., t.j. od 01.01.2010 súdy už nie sú oprávnené rozhodovať o náhrade trov právneho zastúpenia hradených z prostriedkov štátu a centrum je oprávnené a povinné rozhodovať o náhrade trov právneho zastúpenia hradených z prostriedkov štátu bez ohľadu na to, či bol advokát ustanovený pred 01.01.2010 alebo po dni nadobudnutia účinnosti zák. č. 495/2009 Z.z., t.j. po 01.01.2010. K žalobcovej námietke, že zákonodarca nemôže meniť podmienky v priebehu konania, pričom sa jedná o určitú retroaktivitu, ktorá zasahuje negatívne do výšky odmien za poskytovanie právnej pomoci, žalovaný uviedol, že žalobca nerozlišuje medzi procesnými normami a normami hmotného práva. Pokiaľ žalobca poukazuje na výšku odmeny, hovorí o hmotnoprávných ustanoveniach vyhl. č. 655/2004 Z.z., ktoré obsahujú pravidlá a zásady, podľa ktorých oprávnený orgán rozhoduje o výške odmeny a náhrad, ktorá advokátovi za zastupovanie oprávnenej osoby patrí. Postup orgánu oprávneného a povinného rozhodovať o náhrade trov právneho zastúpenia upravujú normy procesné, a to najmä § 15 zák. č. 327/2005 Z.z., ktoré zároveň odkazujú na normy hmotného práva, podľa ktorých má oprávnenie tento povinný orgán postupovať. Nárok na náhradu trov konania je procesným nárokom, hoci hmotnej povahy (Rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. MCdo/86/2002). Nárok na odmenu advokáta, ktorý bol súdom ustanovený za právneho zástupcu účastníka konania vzniká dňom právoplatnosti rozhodnutia o ustanovení. Jedná sa nepochybne o nárok procesný, pretože vyplýva z procesných noriem a je nutné si tento nárok po ukončení zastupovania účastníka konania vyčísliť a uplatniť na orgáne oprávnenom o tomto nároku rozhodovať. Postup centra pri rozhodovaní o trovách právneho zastúpenia upravuje zák. č. 327/2005 Z.z., podľa ktorého sa na konanie subsidiárne použije zák. č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (Správny poriadok). Konanie o náhrade trov právneho zastúpenia teda nie je pokračovaním súdneho konania, ale je samostatným správnym konaním pred správnym orgánom, ktorým je centrum právnej pomoci. Žalovaný uviedol, že postupoval podľa ustanovení platných a účinných v čase rozhodovania a to podľa zák. č. 327/2005 Z.z. v znení účinnom od 01.01.2012 (v súlade s prechodnými ustanoveniami k úprave účinnej od 01.01.2012). Žalovaný poukázal na ust. § 15 ods. 2 zák. č. 327/2005 Z.z. v znení účinnom od 01.01.2012.

Procesné normy upravujúce postup centra pri rozhodovaní o nároku na odmenu advokátov odkazujú na III. hlavu II. časti vyhlášky, teda na hmotnoprávne ustanovenia, podľa ktorých je centrum oprávnené a povinné rozhodovať o výške odmeny. Oprávnenie a povinnosť centra pri rozhodovaní o náhrade trov právneho zastúpenia na výpočet výšky odmeny advokáta aplikovať III. hlavu II. časti vyhlášky nevyplýva len z poznámok pod čiarou uvádzaných v § 15 zák. č. 327/2005 Z.z., ale aj zo samotného členenia vyhlášky a názvu III. hlavy II. časti vyhlášky, ktorá v znení účinnom do 31.05.2009 znie: „Tarifná odmena advokáta za zastupovanie osoby v materiálnej núdzi v občianskom súdnom konaní“ a podľa vyhlášky v znení účinnom od 01.06.2009 znie: „Paušálna odmena advokáta za zastupovanie osoby v materiálnej núdzi vyplácaná centrom právnej pomoci“. K obdobnému záveru je možné dospieť aj teleologickým a jazykovým výkladom ust. § 149 ods. 2 O.s.p., ktorý odkazuje na postup podľa osobitného predpisu (§ 15 zák. č. 327/2005 Z.z.). Žalovaný poukázal na to, že nárok na odmenu vzniká advokátovi právoplatnosťou rozhodnutia, ktorým bol advokát určený alebo ustanovený, resp. dňom vykonania prvého úkonu právnej služby v konaní po právoplatnosti uznesenia a zmena právnej úpravy nemá vplyv na vznik nároku ani na jeho trvanie. Právna úprava však zasahuje do obsahu tohto nároku (výška odmeny) a mení proces rozhodovania a vyplácania odmeny štátom. V tomto prípade je možné hovoriť o nepravé spätnej účinnosti právnych noriem. Žalovaný poukázal na Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. Cdo/98/2010 zo dňa 29.06.2010, v ktorom je riešená otázka pravej a nepravé retroaktivity tak, že „nepravá retroaktivita sa akceptuje ako prípustný nástroj na dosiahnutie ustanovených a dostatočne významných cieľov verejnej moci. Za prípustné sa považuje, pokiaľ nová právna úprava (uznávajúc práva a povinnosti nadobúda podľa skoršieho právneho predpisu) zavádza do budúcnosti nový režim a mechanizmus (procedúru) uplatnenia týchto práv, alebo pokiaľ právam nadobudnutým za skoršej právnej úpravy priznáva odo dňa účinnosti neskoršej právnej úpravy nový obsah. Zákon č. 495/2009 Z.z. novelizáciou § 149 ods. 2 O.s.p. neneguje účinky ustanovenia advokátov rozhodnutím súdu podľa § 30 O.s.p. v znení účinnom pred 01.01.2010. Vzťah medzi štátom a ustanoveným advokátom trvá a ak si advokát uplatní nárok na odmenu, štát je povinný o tomto nároku rozhodnúť. Pri rozhodovaní o uplatnenom nároku advokáta sa však už postupuje na základe nového mechanizmu, ktorý neruší už platné rozhodnutia súdov o náhrade trov súdom ustanovených advokátov, ale zavádza nový režim priznávania a vyplácania odmien do budúcnosti. Podľa žalovaného je nepochybné, že odmena a náhrada trov právneho zastúpenia sa advokátovi priznávajú podľa ustanovení vyhlášky platných a účinných v čase vykonania úkonu právnej služby, rovnako však postupovalo aj centrum, keď advokátovi priznalo odmenu vo výške ako stanovil § 14a a nasl. vyhlášky v znení účinnej ku dňu vykonania prvého úkonu (s ohľadom na povahu odmeny - za celé konanie). K pravej retroaktivite hmotnoprávnych noriem, resp. retroaktívnemu pôsobeniu právnych noriem hmotnoprávnej povahy v tomto prípade podľa žalovaného rozhodne nedochádza. Rozhodovanie o trovách právneho zastúpenia podľa II. hlavy II. časti vyhlášky by bolo nad rámec centru zverených právomocí (okrem prípadov uvedených v § 24e zák. č. 327/2005 Z.z.) s ohľadom na § 15 zák. č. 327/2005 Z.z., dôvodovú správu k zák. č. 495/2009 Z.z. a s ohľadom na úpravu III. hlavy II. časti vyhlášky a takéto rozhodnutie by bolo nesprávne a nezákonné. Žalovaný poukázal aj na Rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. Ncdo/86/2002. Pokiaľ žalobca poukázal na Nález Ústavného súdu SR č. II.ÚS 519/2010-61 zo dňa 17.03.2011, žalovaný uviedol, že ústavný súd sa nezaoberal predmetom sporného konania, t.j. vecou ako takou, ktorá bola predmetom sporného konania. Žalovaný poukázal na to, že z administratívneho spisu je zrejmé, že predmetom konania bola náhrada škody spôsobená nesprávnym úradným postupom a od predmetu konania, resp. prejednávanej veci, ktorá by mala byť v petite návrhu jednoznačne špecifikovaná, sa potom odvíja druh konania a aj výška odmeny advokáta, ktorá sa vypočítava podľa zásad uvedených v ustanoveniach vyhl. č. 655/2004 Z.z.. Navrhovateľ predmet konania vymedzuje nielen určením predmetu návrhu, ale aj určením rozhodných skutočností uvedených v samotnom návrhu. Žalovaný v tejto súvislosti poukázal na Rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Cdo/230/2009 z 28.10.2010. Až od okamihu rozhodnutia súdu o určení výšky škody je známa hodnota sporu. Z uvedeného vyvodil žalovaný záver, že navrhovateľom vymedzený predmet konania v danom konaní bol uplatnený v navrhovateľom vymedzenej čiastke titulom náhrady škody, ktorá mu mala vzniknúť nesprávnym úradným postupom protistrany. Takto vymedzená čiastka nemá hmotnoprávny základ a z toho dôvodu nemôže byť posudzovaná ako základ pre výpočet odmeny advokáta. Žalovaný poukázal na rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci Šafárik vs. Slovensko. Podľa žalovaného je dôležité rozlišovať nárok advokáta na odmenu v zmysle procesnoprávnych noriem a právo na odmenu podľa hmotnoprávnych noriem. Nárok advokáta na náhradu trov právneho zastúpenia, ktorý nemá hmotnoprávny základ vzniká dňom právoplatnosti rozhodnutia, ktorým bol advokát ustanovený, resp. dňom vykonania prvého úkonu právnej služby za splnenia zákonom ustanovených podmienok. Tento nárok si advokát musí uplatniť na orgáne, ktorý je o ňom oprávnený rozhodovať. Až konštitutívnym rozhodnutím tohto orgánu vzniká advokátovi právo,

ktoré má hmotnoprávny základ a stáva sa vymožitelným. Nárok advokáta nezakladá ani legitímnu nádej, že nadobudne nejaký majetok a už vôbec nie, v akej výške. V zmysle procesných noriem platných a účinných v dobe rozhodovania centra mohol súd rozhodnúť o náhrade trov konania účastníkovi konania protistranou (na základe úspešnosti v konaní) a v takom prípade by trovy právneho zastúpenia nehradil štát, ale účastník konania, ktorému bol advokát ustanovený a ktorému bola rozhodnutím priznaná náhrada trov konania protistranou. Advokát by mal v takom prípade nárok na náhradu trov právneho zastúpenia vo výške určenej podľa II. hlavy II. časti vyhlášky, a to s ohľadom na pomer úspechu v konaní. Avšak v prípade, že súd neprizná zastupovanému účastníkovi konania náhradu trov, nasleduje postup podľa § 15 ods. 2 zák. č. 327/2005 Z.z.. Vzhľadom na vyššie uvedenú argumentáciu žalovaný navrhol, aby súd žalobu zamietol.

Krajský súd v Banskej Bystrici podaním z 12.04.2013 predložil spis na rozhodnutie o miestnej príslušnosti v zmysle § 105 ods. 3 O.s.p. Najvyššiemu súdu SR v Bratislave, pričom vychádzal z toho, že vo veci nie je miestne príslušný na konanie z dôvodu, že žalovaný je správny orgán so sídlom v Bratislave, pričom nejde o správny orgán s pôsobnosťou na celom území SR. Poukázal pritom aj na námietku miestnej nepríslušnosti vyslovenú žalovaným v podaní zo dňa 28.01.2013 s poukazom na Uznesenie Najvyššieho súdu SR č.k. 6Sžnč/8/2011 zo dňa 14.12.2011.

Najvyšší súd SR Uznesením č.k. 2Nds/3/2013 zo dňa 22.05.2013 rozhodol, že nesúhlas Krajského súdu v Banskej Bystrici s postúpením veci nie je dôvodný a určil, že vecne a miestne príslušným súdom na konanie a rozhodnutie Krajský súd v Banskej Bystrici.

Krajský súd v Banskej Bystrici vzhľadom na vyššie uvedené ako súd príslušný na konanie podľa § 246 ods. 1 a § 246a ods. 1 O.s.p. preskúmal napadnuté rozhodnutie, ako aj konanie a rozhodnutie, ktoré mu predchádzalo v rozsahu a z dôvodov uvedených v žalobe

(§ 249 ods. 2 O.s.p.) a po prejednaní veci na nariadenom pojednávaní dospel k záveru, že žaloba nie je dôvodná.

Predmetnom súdneho preskúmania bolo rozhodnutie žalovaného a konanie, ako aj rozhodnutie, ktoré jeho vydaniu predchádzalo, v rozsahu a z dôvodov uvedených v žalobe, pričom napadnutým rozhodnutím žalovaného bolo potvrdené prvostupňové rozhodnutie zo dňa 27.06.2012, ktorým bola žalobcovi priznaná náhrada trov konania titulom právneho zastúpenia účastníka konania X. R. v konaní pred súdom v právnej veci o dovolaní zastupovaného proti Rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici č.k. 12Co/127/2009-253 zo dňa 18.06.2009 s poukazom na § 15 ods. 2 zák. č. 327/2005 Z.z..

Z obsahu administratívneho spisu súd zistil, že žalobca bol Uznesením Okresného súdu v Lučenci č.k. 9C/23/2008 zo dňa 30.12.2009 v konaní o dovolaní v právnej veci navrhovateľa X. R., U. V. proti žalovanému Mesto Veľký Krtíš proti rozhodnutiu Krajského súdu v Banskej Bystrici č.k. 12Co/127/2009-253 zo dňa 18.06.2009 ustanovený navrhovateľovi E. R. na základe žiadosti o ustanovenie zástupcu z radov advokátov s poukazom na § 30 O.s.p. za zástupcu. Predmetné uznesenie bolo žalobcovi doručené 14.01.2010 a nadobudlo právoplatnosť 29.01.2010. Žalobca ako ustanovený zástupca dňa 27.01.2010 doručil Okresnému súdu v Lučenci podanie z 25.01.2010 označené ako dovolanie, v ktorom žiadal, aby Najvyšší súd SR zrušil Rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici č.k. 12Co/127/2009 z 18.06.2009 v spojení s Rozsudkom Okresného súdu v Lučenci č.k. 9C/23/2008 zo dňa 27.02.2009 a vec vrátil na ďalšie konanie. V predmetnom konaní Okresný súd v Lučenci zamietol žalobu navrhovateľa X. R. proti Mestu Veľký Krtíš, v ktorom sa domáhal náhrady škody vo výške 33.193.918,87 Eur s príslušenstvom s odôvodnením, že Mesto Veľký Krtíš nie je vecne legitimovaným subjektom zodpovedajúcim za škodu uplatňovanú navrhovateľom. Krajský súd v Banskej Bystrici Rozsudkom z 18.06.2009 sp. zn. 12Co/127/2009 rozsudok Okresného súdu v Lučenci potvrdil a žalovanému náhradu trov odvolacieho konania nepriznal. O podanom dovolaní rozhodol Najvyšší súd SR Uznesením č.l. 3Cdo/110/2010 z 25.11.2010 tak, že dovolanie zamietol a žalovanému náhradu trov dovolacieho konania nepriznal. Žalobca si podaním z 09.12.2010 na Okresnom súde v Lučenci uplatnil náhradu trov konania titulom trov právneho zastúpenia vo výške 165.448,79 Eur podľa nasledovnej špecifikácie: prevzatie a príprava zastúpenia 25.01.2010 - 69.509,09 Eur, 25.01.2010 vypracovanie dovolania - 69.509,09 Eur,

t.j. odmena za 2 úkony právnej služby - 139.018,18 Eur, 2x režijný paušál po 7,21 Eur, spolu 14,42 Eur, t.j. odmena a režijný paušál spolu predstavovali 139.032,60 Eur + 19% DPH vo výške 26.416,19 Eur.

Okresný súd v Lučenci Uznesením č.k. 9C/23/2008-370 z 30.06.2011 o uplatnenej odmene žalobcu ako advokáta v dovolacom konaní rozhodol tak, že žalobcovi priznal odmenu vo výške 149,23 Eur s odôvodnením, že žalobca ako advokát vyčíslil tarifnú odmenu za poskytnutie právnych služieb nesprávne podľa § 10 ods. 1 vyhl. č. 655/2004 Z.z., hoci mal postupovať podľa § 11 ods. 1 cit. vyhlášky. Priznaná odmena vo výške 149,23 Eur pozostávala z odmeny za 2 úkony právnej služby po 55,49 Eur (t.j. odmena 110,98 Eur), 2x režijný paušál 7,21 Eur, t.j. 14,42 Eur a 19% DPH vo výške 23,83 Eur. Na základe podaného odvolania žalobcu proti predmetnému uzneseniu rozhodol Krajský súd v Banskej Bystrici Uznesením č.k. 17Co/225/2011-379 z 19.08.2011 tak, že toto zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia a nedostatočne zisteného skutkového stavu. V odôvodnení uviedol, že žalobca ako advokát bol ustanovený navrhovateľovi za zástupcu Uznesením Okresného súdu v Lučenci zo dňa 30.12.2009, ktoré nadobudlo právoplatnosť 29.01.2010, pričom úkony právnej služby, za ktoré mu prináleží odmena, boli advokátom realizované 25.01.2010. Žalobca ako ustanovený advokát teda poskytol služby právnej pomoci v čase po 01.01.2010, t.j. za účinnosti novely O.s.p. vykonanej zák. č. 495/2009 Z.z.. Poukázal na ust. § 149 ods. 2 O.s.p. v znení zák. č. 495/2009 Z.z., podľa ktorého ak bol účastníkovi súdom ustanovený zástupca alebo ak ide o zastupovanie na základe rozhodnutia centra právnej pomoci, pri náhrade trov konania sa postupuje podľa osobitného predpisu. Odkaz pod poznámkou 15 odkazuje na § 15 zák. č. 327/2005 Z.z. a § 14a až 14e vyhlášky Ministerstva spravodlivosti SR č. 655/2004 Z.z.. Uvedené ust. § 14a až § 14e vyhlášky sú obsahom III. hlavy tejto vyhlášky o paušálnej odmene advokátov za zastupovanie osoby v materiálnej núdzi vyplácanej centrom právnej pomoci. Keďže Okresný súd v Lučenci podľa názoru krajského súdu ako súdu odvolacieho nepostupoval podľa právne úpravy účinnej od 01.01.2010, predmetné rozhodnutie okresného súdu bolo zrušené a vec mu bola vrátená s tým, že je povinný vychádzať z vyššie uvedeného právneho názoru odvolacieho súdu a rozhodnúť o odmene advokáta ustanoveného navrhovateľovi s súladom s platnou právnou úpravou účinnou od 01.01.2010. Okresný súd v Lučenci následne o žalobcom uplatnenej náhrade odmeny, resp. trov právneho zastúpenia Uznesením č.k. 9C/23/2008-383 zo dňa 29.12.2011 rozhodol tak, že návrh žalobcu na priznanie odmeny advokáta v dovolacom konaní v právnej veci vedenej pod sp. zn. 9C/23/2008 zamietol s odôvodnením, že vzhľadom na vyslovený právny názor Krajského súdu v Banskej Bystrici s poukazom na § 149 ods. 2 O.s.p. si žalobca ako právny zástupca navrhovateľa môže trov právneho zastúpenia uplatniť v centre právnej pomoci.

Proti predmetnému rozhodnutiu Okresného súdu v Lučenci podal žalobca odvolanie, o ktorom rozhodol Krajský súd v Banskej Bystrici Uznesením č.k. 17Co/34/2012-395 zo dňa 25.04.2012 tak, že uznesenie okresného súdu zrušil, konanie v tomto rozsahu zastavil a vec postúpil Centru právnej pomoci so sídlom v Bratislave. Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že žalobca ako advokát ustanovený uznesením okresného súdu z 30.12.2009, ktoré nadobudlo právoplatnosť 29.01.2010, vykonal úkony právnej služby, za ktoré mu prináleží odmena 25.01.2010, t.j. v čase po 01.01.2010, kedy nadobudla účinnosť novela O.s.p. vykonaná zák. č. 495/2009 Z.z.. V odôvodnení ďalej poukázal na novelizované ust. § 149 ods. 2 O.s.p. a poznámku uvedenú v tomto ustanovení pod bodom 15, ktorý odkazuje na použité osobitného predpisu, konkrétne § 15 zák. č. 327/2005 Z.z. a § 14a až § 14e vyhl. č. 655/2004 Z.z.. Krajský súd v predmetnom rozhodnutí vyslovil názor, že od 01.01.2010 súd nemôže priznať odmenu advokátovi ako ustanovenému zástupcovi v zmysle § 30 ods. 1 O.s.p., ak má byť vyplatená zo štátnych prostriedkov s účinnosťou od 01.01.2010 rozhoduje centrum právnej pomoci s poukazom na § 15 zák. č. 327/2005 Z.z., pričom výška odmeny bude stanovená spôsobom upraveným vo vyhl. č. 655/2004 Z.z. v ust. § 14a až § 14c. Predmetné uznesenie krajského súdu bolo žalobcovi doručené 30.05.2012 a nadobudlo právoplatnosť 31.05.2012.

Z administratívneho spisu vyplýva, že Okresný súd Lučenec Centru právnej pomoci Bratislava 22.06.2012 postúpil overenú kópiu časti spisu okresného súdu sp. zn. 9C/23/2008 na rozhodnutie o priznaní odmeny pre ustanoveného advokáta JUDr. Jozefa Veselého v dovolacom konaní s poukazom na vyššie uvedené rozhodnutie Krajského súdu v Banskej Bystrici z 25.04.2012.

Centrum právnej pomoci Bratislava ako prvostupňový správny orgán rozhodnutím sp. zn. 1959/12 zo dňa 27.06.2012 rozhodol o uplatnenej náhrade trov právneho zastúpenia žalobcu tak, že mu priznal náhradu trov právneho zastúpenia účastníka konania X. R. v konaní pred súdom v právnej veci o dovolanie zastupovaného proti Rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici č.k. 12Co/127/2009-253 z 18.06.2009 vo výške 255,16 Eur (vrátane DPH). V rozhodnutí poukázal na to, že žalobca si ako advokát uplatnil náhradu trov právneho zastúpenia v celkovej výške 165.448,79 Eur, pričom odmenu za 1 úkon právnej služby vyčíslil s poukazom na § 10 ods. 1 vyhl. č. 655/2004 Z.z. z hodnoty sporu 33.193.918,87 Eur vo výške 69.509,09 Eur. Prvostupňový správny orgán v odôvodnení rozhodnutia konštatoval, že žalobca (ako advokát) vyčíslil trovy právneho zastúpenia podľa nesprávneho ustanovenia vyhl. č. 655/2004 Z.z., keď vychádzal pri vyčíslení odmeny za zastupovanie z ust. § 10 ods. 1 cit. vyhlášky a postupoval podľa II. časti II. hlavy. Prvostupňový správny orgán poukázal na to, že je povinný postupovať pri náhrade trov právneho zastúpenia podľa III. hlavy II. časti vyhl. č. 655/2004 Z.z. (§ 14a až § 14c), pričom v zmysle cit. ustanovení sadzba odmeny advokáta za zastupovanie osoby v materiálnej núdzi vyplácaná centrom je v § 14a až § 14c cit. vyhlášky uvedená paušálnou sumou za zastupovanie v celom občianskom súdnom konaní na jednom stupni bez ohľadu na počet a druh úkonov právnej služby. Predmetom konania, proti ktorému smerovalo dovolanie v predmetnej právnej veci bola náhrada škody, teda vec upravená Občianskym zákonníkom (OZ). V zmysle § 14a ods. 2 písm. a/ v spojení s § 14a ods. 2 písm. a/ a § 14a ods. 3 cit. vyhlášky odmena je vo veciach upravených Občianskym zákonníkom 200,- Eur. Rovnaká odmena ako v ods. 2 patrí advokátovi za zastupovanie v odvolacom a dovolacom konaní. Vzhľadom na uvedené bola žalobcovi ako advokátovi priznaná odmena vo výške 255,16 Eur, z toho paušálna odmena podľa § 14a ods. 2 písm. b/ v spojení s § 14a ods. 3 vyhl. č. 655/2004 Z.z. v znení účinnom od 01.06.2009 predstavuje 200,- Eur, režijný paušál podľa § 16 ods. 3 cit. vyhlášky je 14,42 Eur (2x 7,21 Eur) a 19% DPH podľa § 18 ods. 3 cit. vyhlášky vo výške 40,74 Eur.

Proti predmetnému rozhodnutiu prvostupňového správneho orgánu podal žalobca odvolanie podaním zo dňa 17.07.2012, v ktorom vyslovil nesúhlas s postupom príslušných orgánov a namietol, že o jeho odmene mal rozhodovať Okresný súd v Lučenci a nie centrum právnej pomoci. Vychádzal z toho, že za zástupcu v danom konaní bol ustanovený uznesením okresného súdu zo dňa 30.12.2009 a novela O.s.p., o ktorú sa opierajú súdy pri svojom rozhodovaní týkajúca sa ust. § 149 ods. 2 O.s.p. začala platiť od 01.01.2010. Nesúhlasil s tým, aby mu bola priznaná nižšia odmena, pretože takéto rozhodnutie by bolo v neprospech žalobcu ako účastníka konania a jednalo by sa o retroaktivitu, ktorá negatívne zasahuje do výšky odmeny za poskytnutie právnej pomoci. Žiadal priznať odmenu za právne zastúpenie vo výške vyčíslenej Okresnému súdu v Lučenci. O podanom odvolaní rozhodol žalovaný s poukazom na § 58 ods. 2 Správneho poriadku a Štatútu centra právnej pomoci napadnutým rozhodnutím sp. zn. 1959/12 zo dňa 08.08.2012 tak, že odvolanie žalobcu zamietol a napadnuté rozhodnutie centra právnej pomoci v celom rozsahu potvrdil. Žalovaný v odôvodnení rozhodnutia poukázal na právnu úpravu platnú a účinnú do 31.12.2009, ktorá rozlišovala prípady ustanovenia advokáta súdom a určenie advokáta centrom právnej pomoci, pričom existovala dvojkolajnosť aj v procese priznávania trov právneho zastúpenia. Zák. č. 495/2009 Z.z., ktorým sa mení a dopĺňa zák. č. 99/1963 Zb. O.s.p. došlo o.i. k novelizácii ust. § 149 ods. 2 O.s.p., t.j. ustanovenia, podľa ktorého súd pred účinnosťou tohto zákona postupoval pri odmeňovaní súdom ustanovených advokátov. Podľa cit. ust. § 149 ods. 2 O.s.p. v znení zák. č. 495/2009 Z.z. ak bol účastníkovi súdom ustanovený zástupca alebo ak ide o zastupovanie na základe rozhodnutia centra právnej pomoci, pri náhrade trov konania sa postupuje podľa osobitného predpisu (v poznámke 15 je uvedený odkaz na § 15 zák. č. 327/2005 Z.z. a § 14a a nasl. vyhlášky). Zák. č. 332/2011 Z.z. s účinnosťou od 01.01.2012 došlo opäť k novelizácii ust. § 149 ods. 2 O.s.p., podľa ktorého (vzhľadom na novelizované ust. § 30 O.s.p.), ak ide o zastupovanie na základe rozhodnutia centra právnej pomoci, náhradu trov právneho zastúpenia upravuje osobitný predpis (v poznámke 15 je odkaz na § 15 zák. č. 327/2005 Z.z. a § 14a až § 14e vyhl. č. 655/2004 Z.z.). Podľa žalovaného cit. ustanovenie bolo platné a účinné aj v dobe rozhodovania o uplatnenom nároku žalobcu na náhradu trov právneho zastúpenia, pričom sa jedná o ustanovenie, ktoré centru právnej pomoci dáva, resp. súdu odoberá právomoc rozhodovať o trovách právneho zastúpenia ustanovených a určených advokátov, pričom centrum má postupovať podľa osobitného predpisu - postupom podľa § 15 zák. č. 327/2005 Z.z., pričom výška odmeny sa určuje podľa § 14a a nasl. vyhlášky. Vzhľadom na neexistenciu prechodných ustanovení v procesnej právnej úprave týkajúcej sa trov právneho zastúpenia v znení úč. od 01.01.2010, ktoré by určovali režim odmeňovania súdom ustanovených advokátov pred 01.01.2010, správny orgán vychádzal zo zásad procesného práva, t.j. aplikuje sa procesno-právna norma platná a účinná v čase rozhodovania. Žalovaný v odôvodnení zdôraznil, že nárok na odmenu vzniká advokátovi

právoplatnosťou rozhodnutia, ktorým bol advokát určený alebo ustanovený, resp. dňom vykonania 1. úkonu právnej služby v konaní, pričom zmena právnej úpravy nemá vplyv na vznik nároku, ani na jeho trvanie. Právna úprava zasahuje len do obsahu tohto nároku (výška odmeny) a mení proces (spôsob) a mechanizmus rozhodovania a vyplácania odmeny štátom. Jedná sa o nepravú spätnú účinnosť správnych noriem (nepravú retroaktivitu), ktorá je prípustná, pričom žalovaný poukázal na argumentáciu uvedenú v uznesení Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Cdo/98/2010 z 29.06.2010. Zákon č. 495/2009 Z.z. novelizáciou § 149 ods. 2 O.s.p. podľa žalovaného neneguje účinky ustanovenia advokátov rozhodnutí súdu podľa § 30 O.s.p. v znení účinnom pred 01.01.2010, pretože vzťah medzi štátom a ustanoveným advokátom naďalej trvá. Ak si advokát uplatní nárok na odmenu, štát je povinný o tomto nároku rozhodnúť. Novelizáciou bol však zavedený nový mechanizmus, ktorý neruší rozhodnutia súdu o náhrade trov súdom ustanovených advokátov, ale zavádza nový režim priznávania a vyplácania odmien do budúcnosti. Navyše centrum pri rozhodovaní a vyplácaní trov právneho zastúpenia postupovalo podľa hmotnoprávnych noriem, ktoré v dobe vykonávania úkonov právnej služby žalobcom ako advokátom, resp. s ohľadom na povahu odmeny podľa § 14a a nasl. vyhl. č. 655/2004 Z.z. (odmena za celé konanie bez ohľadu na počet úkonov právnej služby) v čase konania pred súdom už existovali, keďže odvolateľ bol za právneho zástupcu účastníka konania ustanovený uznesením okresného súdu z 30.12.2009, pričom III. hlava II. časti vyhlášky (§ 14a a nasl.), podľa ktorej je žalovaný v zmysle § 15 ods. 2 zák. č. 327/2005 Z.z. oprávnený a povinný postupovať, bola do vyhlášky zavedená vyhláškou Ministerstva spravodlivosti SR z 20.12.2005 č. 649/2005 Z.z., ktorou sa doplnila vyhláška Ministerstva spravodlivosti SR č. 655/2004 Z.z. s účinnosťou k 01.01.2006. Uvedená časť vyhlášky teda existovala už v čase ustanovenia žalobcu. Žalovaný poukázal na to, že je správnym orgánom, ktorý vykonáva prenesený výkon štátnej správy o.i. rozhodovacia činnosť podľa zák. č. 327/2005 Z.z. za subsidiárneho použitia Správneho poriadku. Rozhodovanie o trovách právneho zastúpenia podľa II. hlavy II. časti vyhlášky by bolo nad rámec centru zverených právomocí s ohľadom na § 15 zák. č. 327/2005 Z.z., dôvodovú správu k zák. č. 495/2009 Z.z. a s ohľadom na úpravu III. hlavy II. časti vyhl. č. 655/2004 Z.z. a takéto rozhodnutie by bolo nesprávne a nezákonné. Žalovaný napokon v odôvodnení rozhodnutia poukázal na aktuálnu judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci Šafárik vs. Slovensko (sťažnosť č. 380/08, rozhodnutie z 18.10.2011). Žalovaný dospel k záveru, že v prípade, ak súd neprizná zastupovanému účastníkovi konania náhradu trov, nasleduje postup podľa § 15 ods. 2 zák. č. 327/2005 Z.z.. Z uvedeného dôvodu žalovaný vyvodil záver, že postup a rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu boli v súlade s platnými právnymi predpismi, odvolanie žalobcu zamietol a napadnuté rozhodnutie v celom rozsahu potvrdil. Predmetné rozhodnutie žalovaného nadobudlo právoplatnosť 13.08.2012.

Podľa § 244 ods. 1 O.s.p. v správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy.

Podľa § 247 ods. 1 O.s.p. podľa ustanovení tejto hlavy sa postupuje v prípadoch, v ktorých fyzická alebo právnická osoba tvrdí, že bola na svojich právach ukrátená rozhodnutím a postupom správneho orgánu, a žiada, aby súd preskúmal zákonnosť tohto rozhodnutia a postupu.

Podľa § 149 ods. 2 O.s.p. v znení platnom a úč. od 01.01.2010 (v znení zák. č. 495/2009 Z.z.) ak bol účastníkovi súdom ustanovený zástupca, alebo ak ide o zastupovanie na základe rozhodnutia centra právnej pomoci, pri náhrade trov konania sa postupuje podľa osobitného predpisu.

Podľa § 149 ods. 2 O.s.p. v znení platnom a úč. od 01.01.2012 (v znení zák. č. 332/2011 Z.z.) ak ide o zastupovanie na základe rozhodnutia centra právnej pomoci, náhradu trov právneho zastúpenia upravuje osobitný predpis.

Podľa poznámky pod čiarou k § 149 ods. 2 O.s.p. sa jedná o § 15 zák. č. 327/2005 Z.z. o poskytovaní právnej pomoci osobám v materiálnej núdzi a o zmene a doplnení niektorých zákonov a o § 14a až § 14e vyhl. č. 655/2004 Z.z..

Podľa § 15 ods. 2 zák. č. 327/2005 Z.z. (v znení platnom a úč. od 01.01.2010) centrum rozhodnutím podľa osobitného predpisu (zák. č. 71/1967 Zb. o správnom konaní) prizná advokátovi náhradu trov

konania po skončení zastupovania na základe jeho vyčíslenia podľa osobitného predpisu (§ 14a až § 14f vyhl. č. 655/2004 Z.z.); to neplatí v rozsahu, v ktorom súd priznal náhradu trov konania podľa odseku 1. Ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa, môže centrum priznať advokátovi čiastočnú alebo úplnú náhradu trov právneho zastúpenia bez ohľadu na to, či súd tomuto advokátovi priznal náhradu trov konania podľa odseku 1.

Podľa § 15 ods. 2 zák. č. 327/2005 Z.z. v znení platnom a účinnom od 01.01.2012 (zák. č. 332/2011 Z.z.) ak oprávnenej osobe nebola priznaná náhrada trov právneho zastúpenia, advokátovi prizná centrum odmenu za právne zastupovanie (podľa poznámky č. 5a pod čiarou ide o § 14a a § 14b vyhl. č. 655/2004 Z.z.) podľa ustanovení osobitného predpisu (podľa poznámky č. 16 pod čiarou ide o zák. č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov). To neplatí, ak advokát právo na náhradu trov konania neuplatnil riadne a včas v konaní pred súdom; v takom prípade advokátovi právo na priznanie odmeny centrom nevznikne.

Podľa III. Hlavy II.časti vyhl. č. 655/2004 Z.z. označenej ako „Paušálna odmena advokáta za zastupovanie osoby v materiálnej núdzi vyplácaná centrom právnej pomoci“ § 14a ods. 2 písm. a/ odmena vo veciach upravených Občianskym zákonníkom je 200,- Eur. Podľa § 14a ods. 3 cit. vyhlášky rovnaká odmena ako v ods. 2 patrí advokátovi za zastupovanie v odvolacom konaní a dovolacom konaní.

Podľa § 25a zák. č. 327/2005 Z.z. (prechodné ustanovenia k úpravám úč. od 01.01.2010) na konania o nároku na poskytnutie právnej pomoci začaté pred 1. januárom 2010 a právoplatne neukončené do 31. decembra 2009 sa použijú ustanovenia účinné od 1. januára 2010.

Žalobca v žalobe namietal nezákonnosť napadnutého rozhodnutia žalovaného z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci, ktoré podľa neho spočívalo v tom, že o jeho odmene nemal rozhodovať žalovaný, ale Okresný súd v Lučenci, ktorý ho ustanovil za zástupcu navrhovateľa Ernesta Jámbora v dovolacom konaní a to uznesením z 30.12.2009, t.j. predtým, ako začala platiť a bola účinná novela O.s.p., konkrétne § 149 ods. 2 O.s.p., ktorá bola účinná od 01.01.2010. Namietal záver (výklad) krajského súdu, podľa ktorého, ak bol advokát ustanovený za právneho zástupcu v zmysle § 30 ods. 1 O.s.p. do 31.12.2009 a vec bola ukončená po 01.01.2010, advokátovi nepatrí tarifná odmena, ale len paušálna odmena priznaná žalovaným, ktorá je nižšia. Z obsahu žaloby v podstate vyplýva, že žalobcove námietky smerujú voči postupu a rozhodnutiam všeobecných súdov (Okresný súd Lučenec a Krajský súd v Banskej Bystrici), pričom žalobca v žalobe výslovne uvádza, že „v dôsledku postupu súdu“ bol ukrátený na svojich nárokoch na odmenu, ktorá by mu mala patriť. Súd v tejto súvislosti dáva do pozornosti, že predmetnom preskúmovacieho konania v správnom súdnictve podľa V. časti O.s.p. je preskúvanie zákonnosti rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy, resp. štátnej správy, orgánov územnej samosprávy, ako aj orgánov záujmovej samosprávy a ďalších právnických osôb, ako aj fyzických osôb, pokiaľ im zákon zveruje rozhodovanie o právach a povinnostiach fyzických a právnických osôb v oblasti verejnej správy. Predmetom preskúmania sú ďalej rozhodnutia vydané vyššie uvedenými orgánmi v správnom konaní, ako aj ďalšie rozhodnutia, ktoré zakladajú, menia alebo zrušujú oprávnenia a povinnosti fyzických alebo právnických osôb alebo ktorými môžu byť práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti fyzických osôb alebo právnických osôb priamo dotknuté. V tomto type konania teda predmetom preskúmania nemôžu byť rozhodnutia, resp. postup všeobecných súdov. Právoplatné rozhodnutie Krajského súdu v Banskej Bystrici, ktorým bolo rozhodnuté o zastavení konania o uplatnenej odmene advokáta (žalobcu) v dovolacom konaní v právnej veci vedenej pod sp. zn. 9C/23/2008 a ktorým bola vec postúpená Centru právnej pomoci v Bratislave s poukazom na § 149 ods. 2 O.s.p., nemôže byť teda predmetom preskúmania a pokiaľ centrum právnej pomoci, ktorému bola vec (uplatnenie nároku žalobcu na odmenu za poskytnutie právnych služieb v dovolacom konaní) Okresným súdom v Lučenci postúpená, o tomto žalobcovom nároku rozhodovalo, postupovalo v súlade s ust. § 15 ods. 2 zák. č. 327/2005 Z.z.. Je nesporné, že Okresný súd v Lučenci ustanovil žalobcu za zástupcu navrhovateľa X. R. v dovolacom konaní proti Rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici č.k. 12Co/127/2009 z 18.06.2009 uznesením z 30.12.2009, avšak mylí sa žalobca, keď vychádza zo skutočnosti, že sa stal zástupcom účastníka v dovolacom konaní momentom vydania predmetného rozhodnutia a keď za podstatnú skutočnosť pre určenie právomoci orgánu, ktorý je oprávnený rozhodovať o ním uplatnenej odmene, ako aj pre určenie výšky tejto odmeny, resp. spôsobu jej určenia, považuje moment vydania

predmetného rozhodnutia Okresného súdu v Lučenci, t.j. deň 30.12.2009. Podstatnou skutočnosťou je v tomto prípade to, že predmetné rozhodnutie o ustanovení žalobcu za zástupcu bolo žalobcovi doručené po 01.01.2010 (14.01.2010), žalobca po 01.01.2010 vykonal úkony právnej služby (konkrétne 25.01.2010) a rozhodnutie o ustanovení žalobcu za zástupcu nadobudlo právoplatnosť rovnako po 01.01.2010 (29.01.2010). Žalobca bol teda právoplatne ustanovený za právneho zástupcu účastníka dovolacieho konania až dňom právoplatnosti predmetného uznesenia (29.01.2010) a týmto dňom mu vznikla povinnosť zastupovať účastníka konania. Procesno-právna úprava platná a účinná od 01.01.2010 by sa však na žalobcu vzťahovala aj v prípade ustanovenia za zástupcu pred 01.01.2010. Súd zhodne s argumentáciou žalovaného poukazuje na právnu úpravu platnú a účinnú do 31.12.2009, ktorá v súvislosti s priznávaním trov právneho zastúpenia upravovala postup, podľa ktorého súd pri stanovení výšky odmeny advokáta postupoval podľa § 149 ods. 2 O.s.p. v znení úč. do 31.12.2009 v prípade, ak rozhodoval o odmene advokáta do 31.12.2009. Výška odmeny sa podľa cit. ust. § 149 ods. 2 O.s.p. v znení úč. do 31.12.2009 určovala podľa ustanovení osobitného predpisu, pričom v poznámke 15 pri tomto ustanovení O.s.p. je uvedený odkaz na vyhl. č. 655/2004 Z.z. bez určenia konkrétnej časti, podľa ktorej bol súd oprávnený, resp. povinný rozhodovať. Zákom č. 495/2009 Z.z., ktorým sa mení a dopĺňa zák. č. 99/1963 Zb. (O.s.p.) došlo o.i. k novelizácii cit. ust. § 149 ods. 2 O.s.p., v zmysle ktorého, ak bol účastníkovi súdom ustanovený zástupca, alebo ak ide o zastupovanie na základe rozhodnutia centra právnej pomoci, pri náhrade trov konania sa postupuje podľa osobitného predpisu, pričom v poznámke 15 je uvedený odkaz na § 15 zák. č. 327/2005 Z.z. a § 14a a nasl. vyhl. č. 655/2004 Z.z.. Došlo k zjednoteniu rozhodovania o uplatnenej náhrade trov advokátov ustanovených za zástupcov z prostriedkov štátu a to bez ohľadu na to, či advokát bol za zástupcu ustanovený súdom podľa § 30 O.s.p. alebo určený centrom právnej pomoci podľa zák. č. 327/2005 Z.z.. O tejto odmene bolo oprávnené rozhodovať centrum a to postupom podľa § 15 zák. č. 327/2005 Z.z. s odkazom na § 14a a nasl. vyhl. č. 655/2004 Z.z.. Od 01.01.2010 tak došlo k zmene orgánu, ktorý je oprávnený a povinný rozhodovať o uplatnených nárokoch na trovy právneho zastúpenia ustanovených alebo určených advokátov, ako aj k zmene mechanizmu rozhodovania o uplatnených nárokoch vo vzťahu k určeniu výšky odmeny podľa § 14a a nasl. vyhl. č. 655/2004 Z.z., ako aj vyplácania priznaných trov právneho zastúpenia. Vzhľadom na absenciu intertemporálnych ustanovení v procesnej právnej úprave upravujúcej postup pri rozhodovaní o náhrade trov právneho zastúpenia hradených z prostriedkov štátu v znení úč. od 01.01.2010, ktoré by určovali spôsob odmeňovania advokátov ustanovených súdom pred 01.01.2010, je potrebné vychádzať zo základných zásad procesného práva, v zmysle ktorých sa aplikuje procesno-právna norma platná a účinná v čase rozhodovania. Pokiaľ teda o trovách ustanoveného advokáta (a to bez ohľadu na to, či tento advokát bol ustanovený pred 01.01.2010 alebo po tomto dátume) nebolo rozhodnuté a tieto trovy znáša štát, resp. majú byť hradené z prostriedkov štátu, po 01.01.2010, t.j. za účinnosti vyššie citovanej právnej úpravy, súd už nemá právny základ, resp. právomoc na rozhodovanie o priznaní náhrady ohľadne trov uplatnených ustanoveným advokátom. S poukazom na § 15 ods. 2 zák. č. 327/2005 Z.z. v znení platnom a účinnom v čase rozhodovania o žalobcom uplatnených trovách právneho zastúpenia rozhoduje, resp. je oprávnené rozhodovať len centrum právnej pomoci. Pokiaľ teda Okresný súd v Lučenci postúpil centru právnej pomoci dňa 22.06.2012 vec týkajúcu sa rozhodnutia o priznaní odmeny pre ustanoveného advokáta v dovolacom konaní (žalobcu) s poukazom na Uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici č.k. 17Co/34/2012-395 zo dňa 25.04.2012, žalovaný resp. prvostupňový správny orgán postupoval v súlade so zákonom, ak s poukazom na § 15 ods. 2 zák. č. 327/2005 Z.z. rozhodol o priznaní uplatneného nároku žalobcu v súvislosti s jeho zastupovaním v dovolacom konaní účastníka konania X. R., v ktorom bol ustanovený Okresným súdom v Lučenci za zástupcu. Žalobcom uplatnený dôvod nezákonnosti rozhodnutia žalovaného i prvostupňového správneho orgánu spočívajúci v nedostatku právomoci centra právnej pomoci na rozhodnutie o ním uplatnenom nároku na priznanie náhrady trov titulom právneho zastupovania preto nie je spôsobilý napadnúť zákonnosť rozhodnutia žalovaného, resp. jemu predchádzajúceho rozhodnutia prvostupňového správneho orgánu. Z vyššie uvedenej právnej úpravy súčasne vyplýva správnosť a zákonnosť rozhodnutia žalovaného aj vo vzťahu k spôsobu určenia výšky odmeny za zastupovanie. Postup žalovaného pri rozhodovaní o trovách právneho zastúpenia upravuje zák. č. 327/2005 Z.z., podľa ktorého sa na konanie subsidiárne použije Správny poriadok. V preskúmanom prípade žalovaný i prvostupňový správny orgán pri určení výšky odmeny, resp. trov právneho zastúpenia postupoval v súlade s ust. § 15 ods. 2 zák. č. 327/2005 Z.z. v znení úč. od 01.01.2012, v zmysle ktorého ak oprávnenej osobe nebola priznaná náhrada trov právneho zastúpenia, advokátovi prizná centrum odmenu za právne zastupovanie podľa ustanovení osobitného predpisu. Citované ust. zákona odkazuje pri rozhodovaní o nároku na odmenu ustanoveného advokáta na postup podľa III. hlavy II. časti vyhl. č. 655/2004 Z.z.. Je potrebné súhlasiť s argumentáciou žalovaného, že oprávnenie a povinnosť centra pri rozhodovaní o náhrade trov právneho zastúpenia na výpočet výšky

odmeny advokáta aplikovať III. hlavu II. časti vyhlášky nevyplýva len z poznámok pod čiarou uvádzaných v § 15 zák. č. 327/2005 Z.z., ale aj zo samotného členenia cit. vyhlášky. Žalovaný je v zmysle uvedeného povinný postupovať pri určení výšky náhrady trov právneho zastúpenia podľa III. hlavy II. časti cit. vyhlášky, konkrétne podľa § 14a až § 14c. Podľa cit. ustanovení vyhl. č. 655/2004 Z.z. sadzba odmeny advokáta za zastupovanie osoby v materiálnej núdzi vyplácaná centrom je stanovená paušálnou sumou za zastupovanie v celom občianskom súdnom konaní na jednom stupni bez ohľadu na počet a druh úkonov právnej služby. Predmetom konania, proti ktorému smerovalo dovolanie vo veci, v ktorej žalobca účastníka konania zastupoval, resp. bol ustanovený za jeho zástupcu, bola náhrada škody, teda vec upravená ustanoveniami Občianskeho zákonníka. V takomto prípade je odmena stanovená v zmysle § 14a ods. 2 písm. a/ v spojení s § 14a ods. 3 cit. vyhlášky vo výške 200,- Eur, pričom rovnaká odmena (ako v odseku 2) patrí advokátovi za zastupovanie v odvolacom konaní a dovolacom konaní. Vzhľadom na uvedenú skutočnosť žalovaný i prvostupňový správny orgán postupovali zákonne, keď výšku odmeny - trov právneho zastúpenia určili na sumu 255,16 Eur, pričom vychádzali z paušálne určenej odmeny podľa § 14a ods. 2 písm. a/ v spojení s § 14a ods. 3 vyhl. č. 655/2004 Z.z. v znení úč. od 01.06.2009, ktorá predstavuje 200,- Eur, režijný paušál podľa § 16 ods. 3 cit. vyhlášky 14,42 Eur a 19% DPH podľa § 18 ods. 3 cit. vyhlášky 40,74 Eur.

K naznačenej možnej retroaktivite vo vzťahu k určení výšky priznaných trov právneho zastúpenia súd uvádza, že odmena a náhrada trov právneho zastúpenia sa advokátovi priznala podľa ustanovení vyhl. č. 655/2004 Z.z. platnej a účinnej v čase vykonania úkonu právnej služby, preto žalovaný, ako aj prvostupňový správny orgán postupoval v súlade so zákonom, keď žalobcovi priznal odmenu vo výške stanovenej podľa

§ 14a a nasl. cit. vyhlášky v znení účinnom ku dňu vykonania prvého úkonu (s ohľadom na povahu odmeny za celé konanie na jednom stupni). Nárok na odmenu vzniká advokátovi právoplatnosťou rozhodnutia, ktorým bol určený alebo ustanovený za zástupcu účastníka konania, resp. dňom vykonania prvého úkonu právnej služby v konaní po právoplatnosti takéhoto uznesenia. Zmena právnej úpravy týkajúca sa určenia orgánu, ktorý má právomoc priznávať nárok na bezplatnú právnu pomoc, resp. výšky tejto odmeny a spôsob rozhodovania a jej vyplácania môže nasvedčovať tomu, že v tomto prípade sa jedná o nepravú spätnú účinnosť právnej normy (nepriamu retroaktivitu). Nepriama retroaktivita však v konečnom dôsledku nepôsobí do minulosti, pretože akceptuje stav, ktorý nastal za skôr platnej a účinnej právnej úpravy a tento stav rieši až v čase účinnosti novej právnej úpravy. V tejto súvislosti súd poukazuje na Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Cdo/98/2010 zo dňa 29.06.2010, v zmysle ktorého „...nepravá retroaktivita sa akceptuje ako prípustný nástroj na dosiahnutie ustanovených a dostatočne významných cieľov verejnej moci...“ a „...za prípustné sa považuje, pokiaľ nová právna úprava (uznávajúc práva a povinnosti nadobudnuté podľa skoršieho právneho predpisu) zavádza do budúcnosti nový režim a mechanizmus (procedúru) uplatnenia týchto práv alebo pokiaľ právam nadobudnutým za skoršej právnej úpravy priznáva odo dňa účinnosti neskoršej právnej úpravy nový obsah“.

Súd po preskúmaní napadnutého rozhodnutia, ako aj rozhodnutia prvostupňového správneho orgánu, z dôvodov uvedených v žalobe dospel na základe vyššie uvedených dôvodov k záveru, že toto rozhodnutie je v súlade so zákonom, a preto žalobu v zmysle § 250j ods.1 O.s.p. zamietol.

Žalobcovi, ktorý v konaní nebol úspešný, súd náhradu trov konania nepriznal, keďže podľa § 250k ods. 1 O.s.p. súd prizná právo na náhradu trov konania len žalobcovi, ktorý mal v konaní úspech celkom alebo sčasti.

Toto rozhodnutie prijal senát krajského súdu pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zák. č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 01.05.2011).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je prípustné odvolanie v lehote 15 dní odo dňa _____ jeho doručenia písomne, dvojmo, prostredníctvom tunajšieho súdu na Najvyšší súd SR. V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 O.s.p.) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha. Odvolanie proti rozhodnutiu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1, b/ konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, c/ súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, d/ súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, e/ doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a), rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.